

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isabel de Villena a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/isabel-de-villena> >

Isabel de Villena

N'han dit...

(...) Però sor Isabel va encara més enllà. Això que acabem d'indicar, ben mirat, era una manifestació espontània del seu ser dona; en tot cas, si volem veure-hi alguna malícia

literària, ho atribuirem al desig d'operar sobre l'expectació del seu públic mongívol, femení, propens a l'efervescència cordial. Tanmateix, l'abadessa estava decidida a fer del seu llibre una exaltació a penes velada del seu sexe. El *Vita Christi* és, per dir-ho així, una vida de Jesucrist vista a través de les dones.

(...) Sor Isabel, en efecte, va molt més enllà que el relat bíblic: nombrosos capítols de la seua obra estan dedicats, no tant a la narració dels fets de Jesús, com a descriure les ressonàncies que aquests fets tenien en Maria. Després, en el desenvolupament de la història del Crist, l'abadessa tria dels Evangelis, sempre que pot, aquells passatges en els quals les dones, directament o indirecta, figuren com a coprotagonistes decisives. Fins i tot alguns on això no és gaire evident, sor Isabel procura enfocar-los de manera que una dona o altra hi siga en un primer pla. Maria Magdalena, per exemple, ocupa en el seu relat un lloc, en extensió i en consideració, de què manca en els Evangelis. I igualment podríem dir de santa Anna i de moltes altres dones que hi apareixen. En tot moment del *Vita Christi* hi ha una dona amb la qual es relaciona Jesús; en tot moment hi ha una dona els sentiments i les paraules de la qual resumeixen l'abast o la significació de l'episodi evangèlic.

Joan Fuster, *Misògins i enamorats* (Alzira, Bromera, 1995)

L'obra de Sor Isabel palesa una bona formació literària, i el pròleg que li dedicà el bisbe Jaume Pèrec i que encapçala un comentari al *Magnificat* redactat en un llatí no gens desdenyable, prova si més no que la monja s'interessava per l'exegesi i el comentari escripturístic, en els quals excel·lia aquell prelat, que confessa haver escrit el llibre a instàncies de Sor Isabel. El monestir també devia tenir una biblioteca bastant ben dotada, ja que consta que el 1495 hi anaren a parar els llibres que la reina Maria havia llegat a Violant de Monpalau, vídua de Lluís Martí. Més tard, el 1479, el vicari general Jaume Exarch deixà ben expressament a Sor Isabel, per la qual sentia especial veneració, tots els volums de la seva biblioteca, que devia ser considerable puix que hom en fa especial menció.

Albert G. Hauf, *D'Eiximenis a Sor Isabel de Villena. Aportació a l'estudi de la nostra cultura medieval* (Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1990)

Una qüestió prèvia: ¿pot una obra del segle XV considerar-se feminista? Sí, si n'acceptem com a definició la defensa de la dignitat de la dona. Naturalment, sense anacronismes: els feministes medievals no preconitzen conceptes com el dret a disposar del propi cos -el cos femení, el gran enigma de la medicina medieval-, ni el reconeixement polític, és clar.

Una altra és la línia de la defensa femenina: s'intenta demostrar el valor moral de la dona, criatura de Déu com l'home, no instrument del diable.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isabel de Villena a LletRA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/isabel-de-villena> >

(...) Doncs bé, Isabel de Villena no es deixa impressionar per l'abundància de testimonis que sostenien la idea, i ho rebutja. Però no en forma de tesi, sinó a través de la construcció narrativa. Recordem que està parafrasejant l'evangeli, la màxima autoritat al món cristià. El que farà, doncs, serà destacar-ne els passatges que mostren la fermesa femenina, i de manera molt especial la fidelitat del col·lectiu de les dones en la Passió, front a la covardia i l'abandó dels deixebles barons -sols una excepció: Joan, un personatge que roman proper al món femení-. Però sense dubte és la Magdalena qui personifica de manera especial la fermesa del seu sexe.

Rosanna Cantavella, "El feminisme", dins *Protagonistes femenines a la "Vita Christi"* (Barcelona, La Sal, 1987)

Elionor Manuel de Villena en el segle, prengué el nom de sor Isabel en professar com a monja al monestir de la Trinitat de la ciutat de València, d'on, des de 1463, fou abadesa. Preocupada per l'elevació espiritual de les seues religioses i per procurar matèria de contemplació a les seues clarisses, però també als seus conciutadans, va compondre la *Vita Christi*, que coneixem gràcies que fou publicat per la seua successora, l'abadesa Aldonça de Montsoriu, l'any 1497.

L'abadesa de la Trinitat de València ens ofereix una vida de Crist no massa ortodoxa, ja que prescindeix de moltes de les notícies dels evangelis canònics i inclou, en canvi, nombrosos temes i relats dels apòcrifs o de tradicions piadoses com les contingudes en la Llegendà aurea. No inclou, per exemple, moltíssims dels miracles o de les paràboles que donen els quatre evangelistes; no se'n recorda, ni tan sols, del que és considerat el manifest fonamental de cristianisme, el «sermó de la muntanya». A Isabel de Villena li interessa més la infantesa de Maria i de Jesús, i la passió d'aquest i la dormició i assumpció de sa mare, que la doctrina, la predicació.

Alfons Llorenç, "La *Vita Christi*, un text coetani", dins "Aproximació al món literari de la Festa d'Elx", *Festa d'Elx*, núm. 45, pp. 109-123 (Elx, 1987)

Fragments de *Vita Christi***Capítol II**(...) Vos, senyora Anna, desijau crexer lo poble vostre; aquesta excellent Filla vostra sera la lanterna qui portara lo lum diurnal per saluar tot lo mon generalment; e no perira sino per sa culpa propria. Vos haueu promes de offerir al temple, a la seruitut diuina, lo que parrieu ara: siau certa, senyora, que la vostra Filla es lo verdader temple hon lo eternal Deu y Senyor sera vist e adorat. (...)

Capítol LX Volent partir, dix Misericòrdia al Visrey: "Senyor: vós sou ací lochtinent general de la Magestat real de nostre Senyor Deu: sia de vostra merce manar ordenar aquesta gent perque vagen concertats e be en orde". E lo Visrey respos dient: "Senyora Misericòrdia: lorde que a mi par se deu tenir en aquesta anada es aquest: que vos e Pietat, vostra germana, porteu lo venerable Adam en mig de vosaltres, e la senyora Fe vaiga primera e sia guia de tots, car a ella deuen dir los homens: *Per tuas semitas duc nos quo tendimus ad lucem quam inhabitas.* (...)

Capítol XCVI(...) E, passats los dies solemnes, la Senyora delibera tornar a casa sua; e lo Senyor, en la partida, se absentia de sa merce per complir los misteris per lo seu diurnal Pare ordenats. E la senyora Mare sua, en aquell cars, no hague nengun sentiment, car la presencia de aquell tan amat Fill era aixi empremtada continuament en lo enteniment de sa senyoria que li paria veurel continuament dauant si; e com fon sa merce a la fi de la jornada, regoneixent se, troba menys lo tresor impreciable, lo qual james hauia perdut de vista del dia quel pari fins aquella jornada. (...)

Capítol CCXXI(...) E mirant la Senyora los peus de aquell tan amat Fill, veu Magdalena ab ells tan

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isabel de Villena a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/isabel-de-villena> >

afferrada, plorant tan agrament, no podent pendre negun conort de la mort tan dolorosa del seu Mestre e Senyor tan car; e dix li la Senyora: "O, Magdalena amada mia! Digau als peccadors que haueu sentit ne trobat en aquexos peus del meu Fill e Mestre vostre, e quant deu esser plorada per ells e recordada la mort dolorosa de aquest Senyor, qui tan carament los ha amat que, per deliurar los de la diabolical seruitut e captiuitat, si mateix ha donat a tantes dolors e penes!" E Magdalena, hoint parlar la Mare piadosa de les dolors del seu tan amat Fill, augmenta lo doloros plor en tanta quantitat que paria volgues esclatar; (...)

Isabel de Villena, *Vita Christi* (Barcelona, R. Miquel i Planes, 1916)

Biobibliografia

Bibliografia

 WEB: A Bilicame

El portal del Corpus Bibliogràfic Digital de la Literatura Catalana de l'Edat Mitjana recull la informació bibliogràfica de l'autora: edicions, traduccions i estudis.

<http://www.iifv.ua.es/bilicame/cat/verReferencias.php?obra=4>

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://catalog.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Villena+Isabel+de&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Villena+Isabel+de&sortdropdown=-&searchscope=23

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SVillena+Isabel+de|Orightresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

 WEB: Per llegir a internet (BVJLV)

<http://www.lluisvives.com/FichaAutor.html?Ref=1404&portal=1>

 WEB: Articles de l'autora (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Villena%20Isabel%20de&sc=1&ln=ca>

 WEB: Articles sobre l'autora (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Villena%2C+Isabel+de&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'autora

Crítica

 WEB: Isabel de Villena a l'AELC

Biografia, publicacions, comentaris de l'obra, fragments i enllaços.

<http://www.escriptors.cat/autors/villena/>

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Isabel de Villena a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/isabel-de-villena> >

WEB: Autora medieval

Pàgina sobre l'autora amb una biografia, informació sobre les edicions del *Vita Christi* i bibliografia, en anglès.

<http://users.bart.nl/~roestb/franciscan/franauti.htm#IsabelladeVillena>

WEB: Narrativa de dones

Nota sobre el curs d'estiu "Narrativa de dones (de sor Isabel de Villena a la narrativa actual)", coordinat per Pere Gimferrer i Enric Balaguer.

<http://www.estiu.info/estiu2002/fitxa.php?curs=120>
